

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ І МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даному дослідженні наголошується на необхідності активізації освітнього процесу шляхом привнесення у педагогічну діяльність передових інновацій науки і техніки, формування й удосконалення педагогічної майстерності протягом тривалого досвіду роботи, постійної роботи на засадах інновацій. У даному дослідженні аналізується, що методика педагогічного впливу складається з системи інструментів, які використовуються для педагогічної цілеспрямованої організації соціально-корисної діяльності студентів, які спрямовані на особистість студента та стимулюють їхню поведінку. Також інтерпретуються питання щодо того, як емоції від вирішення легких і складних завдань стають джерелом натяги, що позитивно впливає на педагогічну діяльність, навички педагога в процесі навчання, досвід роботи, становище як фахівця, методи педагогічної дії, рівень оволодіння педагогічною технікою.

Ключові слова: педагогіка, студент, освіта, процес, система, результат, майстерність, вплив, формування.

Abstract

This study emphasizes the need to intensify the educational process by introducing advanced innovations of science and technology into pedagogical activities, forming and improving pedagogical skills over a long period of experience, and constantly working on the basis of innovations. This study analyzes that the methodology of pedagogical influence consists of a system of tools used for the pedagogical purposeful organization of socially useful activities of students, which are aimed at the student's personality and stimulate their behavior. The author also interprets the questions of how emotions from solving easy and difficult tasks become a source of inspiration that positively affects pedagogical activity, teacher's skills in the learning process, work experience, position as a specialist, methods of pedagogical action, and the level of mastery of pedagogical techniques.

Keywords: pedagogy, student, education, process, system, result, skill, influence, formation.

Вступ

На етапі розвитку нашого суспільства питання виховання молоді є одним із найактуальніших завдань, що стоять перед нами [1]. Виховання нашої молоді мудрими, активними та працьовитими, мужніми та сміливими насамперед залежить від батьків. Важливим чинником формування особистості є вдосконалення педагогічного процесу, гуманізація, забезпечення незалежності студента, ефективне використання можливостей технічних засобів у процесі навчання [2]. Ми постараємося озброїти їх найсучаснішими передовими знаннями. Тепер необхідно створити новий принцип виховання - технологію формування найважливіших якостей, які слугуватимуть інтересам особистості, держави, нації.

Результати дослідження

Інноваційні зміни в освітньому процесі та впровадження в систему нововведень здійснюються безпосередньо шляхом оновлення та внесення змін в діяльність викладача. Ефективність освіти залежить від активності педагога і студента, наявності освітніх засобів, організаційної, наукової, методичної досконалості освітнього процесу, потреби у знаннях людей у суспільстві та інших ще не виявлених чинників [3]. Педагогічна майстерність - це безперервна робота на засадах інновацій, що формується та вдосконалюється протягом тривалого часу. Педагоги постійно роблять свій внесок у розвиток освіти, впроваджуючи нововведення у свою діяльність, що позитивно позначається на педагогічній діяльності. Педагогічна майстерність педагога, який є активним учасником освітнього процесу, свідчить про його особистість, досвід роботи, громадянський статус, статус як фахівця, достатнє оволодіння ним педагогічною технікою, індивідуальність професійної діяльності.

Особлива увага в історії педагогіки завжди приділялася проблемі діяльності, яка є основою виховання особистості починаючи з перших періодів її становлення [4]. Методика педагогічного впливу являє собою систему інструментів, що використовуються для організації соціально-корисної діяльності студентів у педагогічно-доцільний спосіб. Ці засоби спрямовані на особистість, що виховує, стимулюють поведінку студентів, перетворюють їхні легкі та складні завдання на джерело наснаги.

Майстерність педагога проявляється безпосередньо у професійно-педагогічній діяльності [5]. Педагог повинен прагнути до продуктивного спілкування зі студентами, його результативності. Основними методами педагогічного впливу є потреба, перспектива, заохочення і покарання, громадська думка.

Потреба - дуже поширений на практиці метод, що забезпечує стимулювання або припинення тієї чи іншої поведінки шляхом прояву особистого ставлення педагога до студента в процесі навчання і виховання.

При існуванні потреби, що є методом педагогічного впливу, необхідно відрізнити одна від одної єдині педагогічні вимоги як спосіб організації колективу. Якщо єдині педагогічні вимоги забезпечують зміст стимулювання соціально-корисної діяльності студентів і шляхи досягнення єдності дій педагогів і студентів під час згуртування колективу, то вимога складається з норм поведінки і діяльності студентів.

Перспектива - дуже вражаючий спосіб впливу, який забезпечує поведінку студентів, спосіб поставити перед ними цікаві цілі, які стають їхніми особистими досягненнями, та сферами інтересів. Цей метод сприяє розвитку цілеспрямованості, яка є однією з найважливіших якостей особистості у студентів освітнього закладу.

Заохочення і покарання - найтрадиційніший спосіб виховання, що забезпечує коригування поведінки студентів, тобто додаткове стимулювання корисної поведінки і припинення небажаної поведінки студентів, за допомогою якого вони можуть розширювати або обмежувати свої права, чинити на них моральний вплив.

Оскільки метод заохочення і покарання має специфічний характер, його застосування вимагає особливої обережності та ввічливості педагогів.

Громадська думка - це потужний спосіб впливу, що забезпечує всебічне і систематичне стимулювання соціально-корисної діяльності студентів, більш повне виконання виховних функцій колективу. Цей метод сприяє розвитку соціальної активності та згуртованості членів колективу.

Як грамотний педагог, фахівець повинен уміти адекватно освоювати цілеспрямовані форми, методи і засоби педагогічного процесу та відносин. Перш ніж перейти до індивідуального опису методів педагогічного впливу, ми розглянемо загальні правила їх успішного застосування; необхідною умовою ефективного використання методів педагогічного впливу є справжній гуманізм ставлення педагога до студентів. Методи педагогічного впливу - це не набір чистих професійних інструментів у руках тих, хто нехтує долею своїх студентів, ці методи є колективними, активними стосунками живих людей, об'єднаних єдиним прагненням, спільною увагою.

Професійна зрілість, професійний досвід відображаються як інтеграція знань і навичок [6]. Друге загальне правило застосування методу педагогічного впливу полягає в тому, що це правило має бути розумно підготовлене, а його застосування передбачає наявність умов для його здійснення.

Необхідно озброїти кожного молодого фахівця ретельними науково-теоретичними знаннями, застосувати отримані наукові знання в практичній діяльності, оволодіти необхідними навичками [7]. Процес навчання буде неефективним, якщо студент не матиме інтересу, бажання та потреби в освоєнні тієї чи іншої теми [8]. Враховуючи реальні можливості студентів, їхню здатність виконувати роботу, яку надає викладач, суть особистого підходу сходиться до використання засобів педагогічного впливу.

Важливу роль у формуванні творчого настрою педагога перед майбутнім спілкуванням зі студентами відіграє прагнення заздалегідь знайти зовнішні форми вираження його емоційного ставлення до навчального матеріалу: це відповідні жести, міміка, тон мови [9]. У спілкуванні зі студентами вкрай важливо, щоб людина могла поводитися самостійно. Поганий, неординарний настрій викладача на уроці одразу позначається на настрої групи, знижує ефективність спільної діяльності.

Висновки

Насамкінець можна сказати, що успіх правильного вибору і застосування того чи іншого методу навчально-виховного процесу вимагає від педагога знання і врахування педагогічної ситуації. Педагогічна ситуація має свої особливості для методів педагогічного впливу.

Назвемо визначальні умови, необхідні для успішного застосування методів педагогічного впливу. Це насамперед стосунки педагога з студентом. Ці стосунки не залишаються постійними, вони розвиваються і збагачуються у спільній діяльності в процесі взаємодії.

Цілком очевидно, що один зі способів впливу в товариських стосунках буде не дієвим, нейтральним або негативним і буде потрібен інший метод, інша форма.

Адже оволодіння знаннями на основі мислення та аналізу гарантує їх міцність, ретельність. Це також допомагає підвищити активність студентів у процесі навчання, розвивати їхню розумову діяльність, таку як ретельне прослуховування уроків, аналіз навчального матеріалу, порівняння, формування висновків [10].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Фіцула М. М. Педагогіка: Навч. посіб. для студ. вищих пед. закладів освіти / М. М. Фіцула. - К.: Вид. центр «Академія». 2001. - 528 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: Посіб. для студ. вищих пед. закладів освіти / Н. П. Волкова. - К.: Вид. центр «Академія». 2001. - 576 с.
3. Ярмаченко М. Д. Актуальні питання педагогічної науки. - К.: Знання, 1978. - 48 с.
4. Кремень В., Ткаченко В. Україна: Шлях до себе: Проблеми суспільної трансформації: Навчальний посібник для студентів вузів. – К., 1999.- 447 с.
5. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. - К., 1989.
6. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії: Навч. посібник. - К., 1997.
7. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997.
8. Алексюк А.М. Загальні методи навчання. - К., 1981.
9. Вовк Л.П. Громадсько-педагогічне сподвижництво в Україні. Етапи і особливості. - К., 1997. - 179 с.
10. Щербань П.М. Прикладна педагогіка: Навч.-метод. посібник. - К.: Вища шк., 2002.-215 с.; іл.

Кобиланська Ірина Миколаївна – к. пед. н, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: irishakobilanska@gmail.com.

Файчук Володимир Валерійович – аспірант кафедри екології, хімії та технологій захисту довкілля, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: fajjchuk@gmail.com.

Iryna M. Kobylyanska, Candidate of Sc. (Pedagogical), Associated Professor, Associated Professor of the Chair Security of Life and Safety Pedagogic, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: irishakobilanska@gmail.com.

Volodymyr V. Faichuk, Postgraduate student of the Department of Ecology, Chemistry and Environmental Protection Technologies, Vinnitsia National Technical University, Vinnitsia, e-mail: fajjchuk@gmail.com.